

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/4204-

Dato
2. juli 2025

Spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2655 fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen om hva det vil koste å innføre et arbeidsfradrag

Jeg viser til brev av 26.05.2025 fra Stortingets president vedlagt følgende spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentanten Marie Sneve Martinussen.

Spørsmål:

Hva vil det koste å innføre et arbeidsfradrag?

Begrunnelse:

Jeg ber om informasjon om provenytapet av å innføre et fradrag uten utfasing for lønnsinntekt som vil gi personer 10 000 kroner i lavere skatt når man får fullt utnyttet fradraget, senke personfradraget slik at alle med tilstrekkelig inntekt får 2 000 kroner i lavere skatt, øke frikortgrensen til 150 000 kroner og øke verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler i formuesskatten til 100 prosent, og jeg ønsker provenyeffekten av å innføre endringene isolert og alle samlet. Videre ber jeg om fire fordelingstabeller gitt at alle endringene gjennomføres samlet: Etter intervaller for inntekt og formue inkludert minst de med formue over 100 og 1 000 millioner kroner, og etter desiler pluss øverste persentil, 0,1 prosent og 0,01 prosent rikeste for inntekt og formue.

Svar:

Tabell 1 viser anslåtte provenyvirkninger av endringene, i tråd med spørsmålet. Det er lagt til grunn at et nytt fradrag gis i arbeidsinntekt (lønns- og næringsinntekt) ved fastsetting av alminnelig inntekt.

Tabellene 2-5 viser anslåtte fordelingsvirkninger som følge av endringene. I tabell 2 og 3 er alle personer 17 år og eldre inndelt i intervaller for hhv. bruttoinntekt og nettoformue. I tabell 4 og 5 er alle personer delt inn i 10 like store grupper (desiler) etter hhv. stigende bruttoinntekt og nettoformue. Hver gruppe består av om lag 459 000 personer. Tabellene viser også topp 1 pst. (45 900 personer) og topp 0,1 pst. (4 590 personer). Inndelingen avviker noe fra det som angis i spørsmålet. Det har vært nødvendig å bruke standard inndeling i LOTTE-Skatt for å kunne besvare spørsmålet innen fristen.

Beregningene inkluderer kun de direkte, mekaniske virkningene på skatteinntektene. De tar ikke hensyn til at endringer i skattereglene kan påvirke skattyternes atferd, som igjen kan ha betydning for offentlige finanser.

En fjerning av formuesskatten på aksjer og driftsmidler vil kunne føre til store tilpasninger. Personer vil kunne flytte formue fra banksparing til aksjer, inkludert å flytte banksparing mv. til et aksjeselskap (AS), for å betale vesentlig mindre formuesskatt. De som leier ut sekundærboliger, kan tilsvarende redusere formuesskatten på boligene ved å leie dem ut gjennom AS. Provenytapet av å fjerne formuesskatten på aksjer og driftsmidler må over tid antas å bli betydelig høyere enn anslått ovenfor som følge av tilpasninger.

Et arbeidsfradrag vil kunne ha ulike, og til dels motstridende, effekter på samlet arbeidstilbud. Et arbeidsfradrag styrker incentivene til å delta i arbeidsmarkedet sammenlignet med å stå helt utenfor, og forventes derfor å ha en positiv effekt på sysselsettingen. Størrelsen på responsen er imidlertid svært usikker. For personer som allerede er i arbeid, vil fradraget øke den disponible inntekten etter skatt. Denne «inntektseffekten» trekker isolert sett i retning av redusert arbeidstilbud, ettersom det kan forventes at disse personene vil ta ut noe av inntektsøkningen i mer fritid. Avhengig av utforming, kan et arbeidsfradrag også påvirke lønnsomheten av å jobbe en time ekstra («substitusjonseffekt»), ved at det endrer skatten på den siste kronen man tjener. Typisk vil et arbeidsfradrag redusere marginalsatten og dermed styrke incentivene til å jobbe litt ekstra for personer med lave inntekter (der fradraget fases inn).

Basert på dagens kunnskapsgrunnlag er det betydelig usikkerhet om hvilke effekter et arbeidsfradrag vil ha på det samlede arbeidstilbudet. Behovet for mer kunnskap er bakgrunnen til at regjeringen vurderer en mulig begrenset forsøksordning med et arbeidsfradrag for et tilfeldig utvalg unge. Utformingen av forsøket er avgjørende for at det skal gi oss mer kunnskap om effektene. Dersom man innfører et arbeidsfradrag for alle, uten et forutgående forsøk, vil det trolig heller ikke i ettertid være mulig å vite hvilke effekter fradraget har.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2022. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2025. Beregningene kan

være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet.

Tabell 1 Anslåtte provenyvirkninger av endringer i skattereglene. Negative tall betyr lettelser. Sammenlignet med 2025-regler

	Mrd. kroner
Innføre arbeidsfradrag på 45 454 kroner	-27,6
Øke personfradraget med 9 090 kroner	-7,6
Øke frikortgrensen til 150 000 kroner	-1,2
Fjerne formuesskatt på aksjer mv.	-21,0
Samlet	-57,3

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 Anslåtte fordelingsvirkninger etter bruttoinntekt.¹ Personer 17 år og eldre. Sammenlignet med 2025-regler. Negative tall betyr lettelse. Kroner

Bruttoinntekt ¹	Antall	Gjennomsnittlig skatt	Herav formuesskatt	Gjennomsnittlig endring i skatt	Herav endring i formuesskatt
0–100 000 kr	307 800	1 000	1 000	-600	-600
100 000–200 000 kr	212 000	6 000	1 200	-4 600	-1 000
200 000–250 000 kr	132 200	11 800	1 200	-4 200	-600
250 000–300 000 kr	200 900	18 000	1 000	-4 200	-400
300 000–350 000 kr	250 100	33 000	1 400	-5 200	-600
350 000–400 000 kr	288 100	51 200	1 600	-5 400	-400
400 000–450 000 kr	285 600	68 600	2 000	-6 600	-600
450 000–500 000 kr	271 800	85 800	2 600	-8 000	-800
500 000–550 000 kr	282 400	102 600	2 600	-9 000	-800
550 000–600 000 kr	273 300	118 200	2 800	-10 400	-1 000
600 000–700 000 kr	510 500	141 200	3 200	-11 600	-1 000
700 000–800 000 kr	424 400	173 800	3 800	-12 600	-1 600
800 000–1 mill. kr	509 300	229 000	5 800	-14 000	-2 600
1–2 mill. kr	548 500	406 600	15 400	-20 600	-9 000
2–3 mill. kr	59 700	889 400	58 400	-52 000	-40 400
3 mill. kr og over	33 600	2 556 000	345 600	-289 600	-278 400
I alt	4 590 200	165 200	7 400	-12 400	-4 600

¹ Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 3 Anslåtte fordelingsvirkninger etter beregnet nettoformue.¹ Personer 17 år og eldre. Sammenlignet med 2025-regler. Negative tall betyr lettelse. Kroner

Beregnet nettoformue	Antall	Gjennomsnittlig skatt	Herav formuesskatt	Gjennomsnittlig endring i skatt	Herav endring i formuesskatt
Negativ	1 023 000	131 600	0	-8 600	0
0 - 500 000	1 076 600	76 800	0	-6 400	0
500 000 - 1 mill. kr	324 600	145 200	100	-8 800	0
1 mill. - 2 mill. kr	557 800	154 400	200	-8 800	-100
2 mill. - 3 mill. kr	489 000	161 200	800	-8 500	-200
3 mill. - 4 mill. kr	345 800	177 200	1 600	-8 400	-400
4 mill. - 5 mill. kr	231 800	197 600	3 400	-8 600	-900
5 mill. - 10 mill. kr	399 400	263 200	13 200	-11 300	-3 600
10 mill. - 50 mill. kr	132 000	601 400	87 600	-51 900	-43 500
50 mill. - 100 mill. kr	6 400	1 991 600	540 000	-428 700	-418 700
100 mill. - 150 mill. kr	1 400	3 176 400	1 008 400	-853 400	-842 800
150 mill. - og over	2 600	7 850 600	4 060 100	-3 650 700	-3 640 400
I alt	4 590 200	165 200	7 400	-12 400	-4 600

¹ Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes ligningsverdier. Gjelden er heller ikke redusert.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 4 Anslåtte fordelingsvirkninger etter desilfordelt bruttoinntekt.¹ Personer 17 år og eldre. Sammenlignet med 2025-regler. Negative tall betyr lettelse. Kroner

Desiler	Inntektsintervall	Gjennomsnittlig inntekt	Gjennomsnittlig skatt	Gjennomsnittlig endring i skatt	Herav endring i formuesskatt
1	0 – 173 000	69 000	2 200	-1 800	-800
2	173 000 – 314 600	254 400	16 000	-4 400	-400
3	314 600 – 397 400	357 400	44 600	-5 400	-400
4	397 400 – 479 000	437 600	73 200	-7 000	-800
5	479 000 – 561 600	520 600	101 000	-9 000	-800
6	561 600 – 647 800	604 200	127 400	-10 800	-1 000
7	647 800 – 743 600	694 400	155 200	-12 000	-1 200
8	743 600 – 873 200	803 400	195 200	-13 000	-1 800
9	873 200 – 1 129 800	982 600	269 000	-15 000	-3 800
10	> 1 129 800	1 884 800	668 400	-46 200	-34 600
Herav topp 1 pst.	> 2,63 mill.	5 249 000	2 160 800	-230 200	-219 000
Herav topp 0,1 pst.	> 8,31 mill.	17 445 400	7 641 200	-1 121 600	-1 110 600
I alt		660 800	165 200	-12 400	-4 600

¹ Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

*Tabell 5 Anslåtte fordelingsvirkninger etter desilfordelt beregnet nettoformue.¹
Personer 17 år og eldre. Sammenlignet med 2025-regler. Negative tall betyr lettelse.
Kroner*

Desiler	Formuesintervall	Gjennomsnittlig nettoformue	Gjennomsnittlig skatt	Gjennomsnittlig endring i skatt	Herav endring i formuesskatt
1	< (-434 000)	-1 529 400	180 400	-9 600	0
2	(-434 000) – (-35 800)	-198 200	96 000	-8 000	0
3	(-35 800) – 35 600	4 400	47 800	-4 800	0
4	35 600 – 236 400	116 400	80 600	-6 800	0
5	236 400 – 784 800	475 800	129 000	-8 400	0
6	784 800 – 1 586 800	1 179 400	153 400	-8 800	0
7	1 586 800 – 2 442 200	2 006 600	156 400	-8 600	-200
8	2 442 200 – 3 535 400	2 952 200	168 000	-8 400	-200
9	3 535 400 – 5 498 200	4 383 000	198 000	-8 600	-800
10	> 5 498 200	13 700 600	444 200	-52 400	-44 400
Herav topp 1 pst.	> 18,23 mill.	60 681 200	1 564 000	-382 800	-373 400
Herav topp 0,1 pst.	> 92,04 mill.	311 638 800	5 764 600	-2 410 600	-2 400 200
I alt		2 309 000	165 400	-12 400	-4 600

¹ Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes ligningsverdier. Gjelden er heller ikke redusert.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Med hilsen

Jens Stoltenberg